

Uchwała Nr 745/2023
Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Zielonej Górze
z dnia 19 grudnia 2023 r.

w sprawie wydania opinii o projekcie uchwały budżetowej Miasta i Gminy Torzym na 2024 rok.

Na podstawie art. 13 pkt 3 oraz art. 19 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (j.t. Dz. U. z 2023 r. poz. 1325), art. 238 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (j.t. Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 ze zm.) oraz zarządzenia Nr 10 Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze z dnia 16 sierpnia 2023 r. w sprawie wyznaczenia Składów Orzekających – **Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze** w osobach:

1. Jarosław Kotowski - Przewodniczący
2. Joanna Chruściel - Członek
3. Lidia Jaworska - Członek

opiniuje **pozytywnie z istotnym zastrzeżeniem** przedłożony przez Burmistrza Miasta i Gminy Torzym projekt uchwały budżetowej Miasta i Gminy Torzym na 2024 rok.

UZASADNIENIE

Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze zbadał pod względem formalno-prawnym przełożony przez Burmistrza Miasta i Gminy Torzym, zgodnie z dyspozycją art. 238 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (j.t. Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 ze zm.), projekt uchwały w sprawie uchwalenia uchwały budżetowej Gminy na 2024 rok wraz z uzasadnieniem.

W ocenie Składu Orzekającego w budżecie Miasta i Gminy Torzym zaplanowano źródła dochodów zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (j.t. Dz. U. z 2022 r. poz. 2267 ze zm.) Przedłożony projekt uchwały budżetowej Miasta i Gminy zakłada dochody w łącznej kwocie 60.043.640,47 zł, z podziałem na:

- dochody bieżące w wysokości 36.442.303,66 zł,
- dochody majątkowe w wysokości 23.601.336,81 zł.

W projekcie budżetu zaplanowano wydatki na realizację zadań, zgodnie z art. 216 ust.2 ustawy o finansach publicznych. Projekt budżetu na rok 2024 zakłada wydatki w łącznej kwocie 70.654.523,62 zł, z wyodrębnieniem:

- wydatków bieżących w wysokości 37.387.038,15 zł ,
- wydatków majątkowych w wysokości 3.267.485,47 zł.

Prognozowane dochody i wydatki budżetu Gminy Torzym przedstawione zostały zgodnie z art. 212 ust. 1 pkt 1 i 2 oraz art. 235 i art. 236 ustawy o finansach publicznych i sklasyfikowane zostały według działów, rozdziałów i paragrafów klasyfikacji budżetowej.

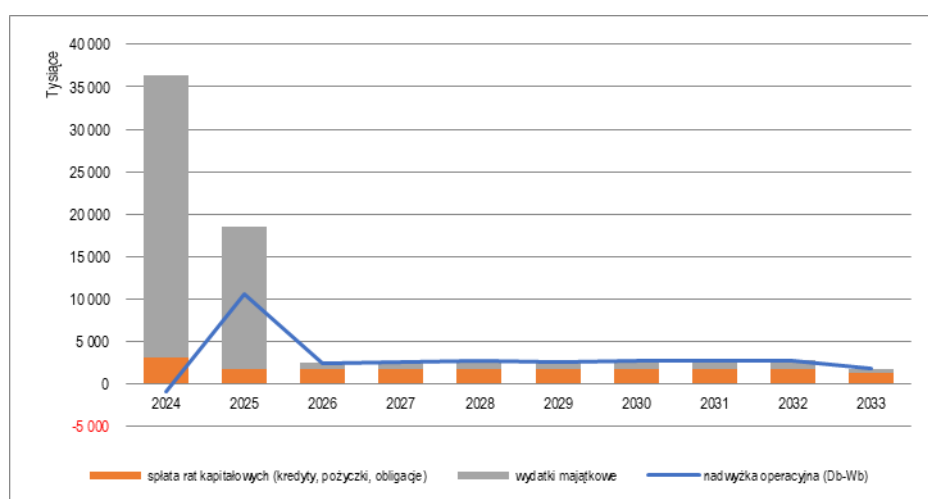
Dokonana przez Skład Orzekający ocena prawidłowości sporządzenia projektu uchwały budżetowej na 2024 rok, wskazuje, że wysokość planowanych wydatków bieżących budżetu przekracza wysokości planowanych dochodów bieżących. Zatem w 2024 roku planowana jest ujemna nadwyżka operacyjna wynosząca (-) 944 734,49 zł.

Ujemna różnica pomiędzy dochodami bieżącymi, a wydatkami bieżącymi planowanymi w budżecie na 2024 rok powiększona o wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych wynosi (-) 265 173,23 zł. Zatem relacja wynikająca z art. 242 ust. 1 ustawy o finansach publicznych nie jest w 2024 roku w projekcie budżetu Gminy Torzym dochowana. Zgodnie z dyspozycją art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 14 października 2021 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw (j.t. Dz. U. z 2021 r., poz. 1927) w latach 2022-2025 jednostka samorządu terytorialnego może w

danym roku budżetowym przekroczyć relację, o której mowa w art. 242 ust. 1 i 2 pod warunkiem, że w latach 2022-2025 suma przekroczeń tej relacji w poszczególnych latach nie będzie wyższa od sumy nadwyżek wynikających z tej relacji w poszczególnych latach. Suma nadwyżek operacyjnych liczonych jako różnica dochodów i wydatków bieżących budżetu Gminy Torzym w latach 2022-2025 wynosi według przedstawionego projektu Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Torzym na lata 2024-2039 (+) 14 487 829,12 zł.

Natomiast w latach 2022-2025 suma nadwyżek operacyjnych według danych wynikających z projektu WPF Miasta i Gminy na lata 2024-2038 powiększonych o przychody, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 5,6,,8 ustawy o finansach publicznych wynosi (+) 16 733 271,49 zł.

Skład Orzekający zwraca uwagę, że w 2025 r. według danych wynikających z projektu Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Torzym na lata 2024-2039 zaplanowano nadwyżkę bieżącej części budżetu w kwocie **10 499 340,75 zł**. Dokonana przez Skład Orzekający analiza nadwyżek operacyjnych Gminy latach 2017-2022 wskazuje, że Gmina Torzym nie wypracowała w żadnym roku wyższej nadwyżki operacyjnej niż **3 988 488,37 zł**, co obrazuje poniższe zestawienie:

Pomimo sformułowania powyższej uwagi dotyczącej wysokości prognozowanej nadwyżki operacyjnej w 2025 roku - suma nadwyżek operacyjnych z lat 2022-2024 pozwala na wyprowadzenie wniosku, że nawet przy nieuwzględnieniu w całości prognozowanej nadwyżki operacyjnej z roku 2025 w wysokości 10 499 340,75 zł - zostaje zachowana zasada bilansowania wieloletniego wynikająca z dyspozycji art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 14 października 2021 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw, a tym samym Gmina Torzym może z formalnoprawnego punktu widzenia nie dochować w 2024 roku relacji wynikającej z art. 242 ustawy o finansach publicznych. Skład Orzekający wskazuje jednak, że deficyt w części bieżącej budżetu negatywnie wpływa na kształtowanie się relacji wynikającej z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych w kolejnych latach budżetowych. Mając powyższe na uwadze Organy Gminy Torzym powinny na bieżąco monitorować sytuację jednostki w powyższym zakresie i zachować szczególną ostrożność, dokonując zmian budżetu w ciągu roku budżetowego, w szczególności w zakresie zwiększenia planowanych wydatków bieżących. Zasadne jest również podjęcie skutecznych działań w celu zwiększenia dochodów bieżących i zmniejszenia wydatków bieżących w 2024 roku i kolejnych latach budżetowych.

Zaplanowane w projekcie uchwały przychody budżetu Gminy Torzym w wysokości 3.642.877,85 zł pochodzą z tytułu wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6

ustawy o finansach publicznych w wysokości 679 561,26 zł oraz z tytułu planowanych do zaciągnięcia pożyczek i kredytów na rynku krajowym w kwocie 12 963 316,59 zł.

Skład Orzekający wskazuje, że planowane przychody z tytułu wolnych środków będą możliwe do zweryfikowania po otrzymaniu bilansu z wykonania budżetu Gminy Torzym za 2023 r., który Gmina Torzym ma obowiązek przekazać do 30 kwietnia 2024 r.

Rozchody w projekcie budżetu Gminy Torzym na 2024 rok ustalono w wysokości 3 031 994,70 zł, z przeznaczeniem na spłatę wcześniej zaciągniętych pożyczek i kredytów.

Planowany budżet Gminy Torzym na rok 2024 zakłada deficyt w wysokości 10.610.883,15 zł, który zostanie sfinansowany przychodami pochodzącymi z wolnych środków w rozumieniu art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych w wysokości 679 561,26 zł oraz z zaciągniętych kredytów i pożyczek w wysokości 9 931 321,89 zł.

Wskazane wyżej źródła sfinansowania deficytu budżetu Gminy Torzym są legalne i prawnie dopuszczalne w świetle art. 217 ust. 2 pkt 2,3,6 ustawy o finansach publicznych.

Stosownie do dyspozycji art. 212 ust. 1 pkt 6 w zw. z art. 89 ust. 1 pkt 1-3 ustawy o finansach publicznych w projekcie uchwały budżetowej Gminy ustalono limity zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek z przeznaczeniem na:

- 1) sfinansowanie przejściowego deficytu budżetu - 700 000,00 zł,
- 2) spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu pożyczek i kredytów - 3 031 994,70 zł,
- 3) sfinansowanie planowanego deficytu budżetu - 9 931 321,89 zł.

Skład Orzekający formułuje uwagę, dotyczącą tego, że w części normatywnej projektu uchwały w § 3 ust. 3 pkt. 1 wskazano limit do zaciągania zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek na sfinansowanie przejściowego deficytu budżetu w wysokości 700 000,00 zł natomiast w § 11 ust. 3 projektu upoważniono Burmistrza Torzymia do zaciągania w 2024 r. kredytów i pożyczek na sfinansowanie przejściowego deficytu budżetowego w wysokości 800 000,00 zł.

W projekcie zaplanowano, zgodnie z art. 222 ustawy o finansach publicznych, rezerwę ogólną oraz rezerwę celową na realizację zadań własnych z zakresu zarządzania kryzysowego, która mieści się w limicie określonym w art. 26 ust. 4 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (j.t. Dz. U. z 2023 r. poz. 122).

Stosownie do dyspozycji art. 214 pkt 3 ustawy o finansach publicznych w projekcie uchwały budżetowej zamieszczono plan przychodów i kosztów samorządowego zakładu budżetowego - Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Torzymiu, zgodnie z załącznikiem nr 5 do projektu uchwały budżetowej.

Skład Orzekający zwraca uwagę, że z zestawienia danych zawartych w załączniku nr 5 do projektu uchwały wynika, że planowany stan funduszu obrotowego zakładu budżetowego na 1.01. 2024 r. wyniesie (-) 280 000 zł. Natomiast planowany stan funduszu obrotowego zakładu na koniec 2024 wyniesie (-) 320 000 zł. Z powyższego porównania danych wynika, że zakład budżetowy nie jest w stanie na chwilę obecną samodzielnie prawidłowo prowadzić swojej gospodarki finansowej pomimo jego dotowania z budżetu gminy, a każdy kolejny rok kontynuowania jego działalności powiększa ujemny stan funduszu obrotowego. Ponadto z załącznika nr 5 do projektu uchwały budżetowej wynika, że w kolumnie nr 7 wskazano łączną kwotę dotacji celowej dla zakładu w kwocie 216 000,00 zł w rozdziale 70007, natomiast dotacje powinny być ujęte prawidłowo w rozdziałach właściwych dla celu działalności zakładu czyli rozdziale 01044 -17 000,00 zł, 70007 – 175 000,00 zł, 90001 – 24 000,00 zł.

W projekcie uchwały budżetowej Gminy Torzym ustalono, zgodnie z art. 237 ustawy o finansach publicznych, dochody i wydatki obejmujące:

- dochody i wydatki związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych jednostce samorządu terytorialnego ustawami - załącznik nr 4 do projektu uchwały,
- dochody w kwocie 17 163 514,81 z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 oraz wydatki w kwocie 17 163 514,81 na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19,

- dochody z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych i wydatki na realizację zadań określonych w programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, gminnym programie przeciwdziałania narkomanii oraz gminnym systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym - załącznik nr 6 do projektu uchwały,
- dochody związane z gromadzeniem środków z opłat i kar za korzystanie ze środowiska w wysokości 25 500,00 zł oraz wydatki na finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w wysokości 34 500,00 zł,
- dochody związane z gromadzeniem środków z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w wysokości 1 980 000,00 zł oraz plan wydatków nimi finansowanych w kwocie 2 437 320,00 zł na podstawie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Skład Orzekający wskazuje, że w systemie gospodarowania odpadami komunalnymi Gminy Torzym występuje ujemna różnica pomiędzy planowanymi dochodami z opłaty śmieciowej, a wydatkami na zadania związane z funkcjonowaniem systemu gospodarki odpadami komunalnymi, co może wymagać dopłaty do systemu gospodarki odpadami w 2024 roku, zgodnie z art. 6r ust.2da pkt 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (j.t. Dz. U. z 2023 r., poz. 1469), natomiast sytuacja w zakresie finansowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi powinna być monitorowana na bieżąco przez Organy Gminy.

W wydatkach budżetu zaplanowano kwoty dotacji dla jednostek sektora finansów publicznych i jednostek spoza sektora finansów publicznych. Zestawienie planowanych kwot dotacji, zgodnie z art. 214 pkt 1 ustawy o finansach publicznych, stanowi załącznik nr 7 do projektu uchwały budżetowej.

Skład Orzekający wskazuje, że w załączniku nr 7 do projektu nie ujęto dotacji celowej dla jednostek spoza sektora finansów publicznych zaplanowanej w § 6570 w kwocie 984 900,00 zł. Ponadto w załączniku nr 7 wskazano kwotę dotacji podmiotowej zaplanowanej w rozdziale 92116 w § 248 w kwocie 360 000,00 zł, a powinno być zgodnie z planem wydatków zaplanowane 160 800,00 zł. Skład Orzekający wskazuje również, że § 8 ust. 3 części normatywnej projektu uchwały budżetowej w zakresie kwot planowanych do udzielenia dotacji z budżetu w 2024 roku nieprawidłowo odsyła do załącznika nr 8, podczas gdy zestawienie dotacji planowanych do udzielenia z budżetu stanowi załącznik nr 7 do projektu.

Dane zawarte w części normatywnej projektu uchwały zasadniczo są zgodne z danymi podanymi w załącznikach do projektu uchwały budżetowej Gminy Torzym za wyjątkiem poniższych:

- w części normatywnej projektu w § 5 ust. 2 - „Dochody w kwocie 17 163 514,81 z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 oraz wydatki w kwocie 17 163 514,81 na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19”, podczas gdy powinny być wskazane prawidłowo kwoty dochodów i wydatków wynoszące 18 013 474,81 zł,
- w części normatywnej w § 8 „Wydatki budżetu gminy obejmują planowane kwoty dotacji do udzielenia w kwocie ogółem 1 730 000,00 zł”, a powinna być prawidłowo wskazana kwota 4 321 200,00 zł,
- z analizy przedsięwzięć wieloletnich wynika również że zaplanowano w § 6050 - wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych - wydatki na dotacje dla parafii na inwestycje w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków na wkład własny.

W projekcie określono również upoważnienia dla organu wykonawczego Gminy Torzym zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa, w tym upoważnienie do zaciągania kredytów i pożyczek na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu.

Z projektu Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Torzym na lata 2024-2039 wynika, że w 2024 roku nie jest zachowana relacja wynikająca z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych liczona w oparciu o przewidywane wykonanie 2023 roku. Podkreślić należy, że poza 2024 rokiem, w którym relacja wynikająca z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych nie jest zachowana we wszystkich pozostałych latach prognozy wyżej wymieniona relacja jest w Gminie Torzym spełniona.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 15 września 2022 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2022 r., poz.1964) relacja ograniczająca wysokość spłaty zobowiązań jednostki samorządu terytorialnego, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, może być niezachowana w latach 2023-2025 w przypadku, gdy prognozowana łączna kwota długu jednostki samorządu terytorialnego na koniec danego roku nie przekroczy 100% planowanych dochodów ogółem tej jednostki w tym roku budżetowym, pomniejszonych o planowane kwoty dotacji i środków o podobnym charakterze oraz powiększonych o przychody z tytułów określonych w art. 217 ust. 2 pkt 4-8 ustawy o finansach publicznych, nieprzeznaczone na sfinansowanie deficytu budżetowego. W Gminie Torzym relacja prognozowanej łącznej kwoty długu do kwoty dochodów ustalonej według powyższej zasady na koniec 2024 roku wyniesie według danych zawartych w prognozie kwoty długu **67,76%**. Natomiast na koniec 2025 relacja prognozowanej łącznej kwoty długu do kwoty dochodów ustalonej według powyższej zasady wyniesie **53,20 %**.

Zgodnie z art. 7 ust. 3 wskazanej wyżej ustawy o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw – niezachowanie relacji ograniczającej wysokość spłaty zobowiązań jednostki samorządu terytorialnego w latach 2023-2025 jest dopuszczalne, o ile nie zagraża realizacji zadań publicznych przez jednostkę samorządu terytorialnego w roku budżetowym i latach następnych. Skład Orzekający na podstawie wskazanej wyżej ustawy zobowiązany został do oceny wpływu niezachowania tej relacji na realizację zadań publicznych.

W piśmie skierowanym do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze z dnia 15 grudnia 2023 r. Burmistrz Torzymia odniósł się do zagadnienia niedochowania przez Gminę Torzym relacji wynikającej z art. 243 ustawy o finansach publicznych w 2024 roku informując Izbę, że niedochowanie relacji w 2024 roku nie stanowi potencjalnego zagrożenia dla pełnej i terminowej realizacji przez Gminę Torzym przypisanych jej ustawowo zadań publicznych.

Wobec powyższego, po uwzględnieniu wskazanych wyżej przepisów prawa i wyjaśnień przedłożonych przez Burmistrza Gminy Torzym, Skład Orzekający opiniuje przedłożony projekt uchwały pozytywnie z istotnym zastrzeżeniem.

Istotne zastrzeżenie Składu Orzekającego dotyczy tego, że pomimo braku przeszkód formalno-prawnych do uchwalenia uchwały budżetowej na 2024 rok sytuacja Gminy Torzym wskazuje na występujące problemy w prawidłowej realizacji jej gospodarki finansowej.

Skład Orzekający wskazuje na brak możliwości dochowania relacji z art. 242 ust. 1 ustawy o finansach publicznych w 2024 roku, który negatywnie wpływa na kształtowanie się relacji wynikającej z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych w kolejnych latach budżetowych. Skład Orzekający zwraca uwagę na niedochowanie relacji z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych w 2024 roku, który jest przedostatnim rokiem obowiązywania art. 7 ust. 3 wskazanej wyżej ustawy o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw. W latach 2024-2025 w ocenie Składu Orzekającego Gmina Torzym powinna podjąć działania mające na celu dochowanie w dalszych latach budżetowych relacji z art. 242 i 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych przy zachowaniu płynności finansowej, zdolności spłaty długu i jego terminowej obsługi oraz zdolności pełnej realizacji zadań publicznych w 2024 roku i kolejnych latach budżetowych.

W ocenie Składu Orzekającego istotnym problemem Gminy w realizacji w sposób prawidłowy jej gospodarki finansowej, jest prognozowany wysoki poziom długu w latach 2024 i 2025, którego łączna kwota na koniec danego roku nie przekracza wprawdzie 100% planowanych dochodów ogółem tej jednostki w tym roku budżetowym, pomniejszonych o planowane kwoty dotacji i środków o podobnym charakterze oraz powiększonych o przychody z tytułów określonych w art. 217 ust. 2 pkt 4-8 ustawy o finansach publicznych, nieprzeznaczone na sfinansowanie deficytu budżetowego, jednakże prognozowana jest według tych założeń na koniec 2024 roku w wysokości **67,76%**. Natomiast na koniec 2025 relacja prognozowanej łącznej kwoty długu do kwoty dochodów ustalonej według powyższej zasady prognozowana jest w wysokości **53,20%**. Skład Orzekający wskazuje, że Gmina Torzym działając poprzez swoje Organy - powinna nie tylko monitorować wielkość długu ale jej Organy powinny rozważyć podjęcie działań zmierzających do ograniczenia przyrostu

zadłużenia i rozważyć ewentualną restrukturyzację długu bądź podjęcie innych działań zmierzających do zmniejszenia kosztów obsługi długu i wydłużenia jego spłaty. Należy rozważyć również inne potencjalnie możliwe działania w tym oszczędnościowe w zakresie funkcjonowania Urzędu Gminy, jednostek organizacyjnych, ograniczenia wydatków bieżących związanych z funkcjonowaniem Organów Gminy.

Z uwagi na trudną sytuację Gminy w zakresie równoważenia dochodów i wydatków bieżących budżetu w 2024 roku - Skład Orzekający wskazuje na konieczność podjęcia w 2024 roku jak najszerszych działań oszczędnościowych dotyczących ograniczenia wydatków bieżących budżetu w zakresie zadań nieobligatoryjnych, np: promocji, wydatków dotacyjnych oraz tych zadań finansowanych z wydatków bieżących, w których oszczędności mogą być dokonane bez szkody dla prawidłowej realizacji zadań gminy ale również innych wydatków, których ograniczenie może przyczynić się do poprawy sytuacji finansowej Gminy. Skład Orzekający wskazuje na możliwe wystąpienie potencjalnego ryzyka zagrożenia realizacji zadań publicznych przez Gminę Torzym w szczególności w aspekcie możliwości pogorszenia stopnia niezachowania relacji wynikającej z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, w sytuacji, gdy rzeczywiste wykonanie roku n-1 (2023) odbiegać będzie od szacowanych wielkości.

Opiniując projekt uchwały budżetowej Gminy Torzym na 2024 rok, Skład Orzekający wziął pod uwagę także prognozę kwoty długu i jego spłaty, zawartą w projekcie uchwały w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Torzym na lata 2024–2039.

W uchwale Składu Orzekającego z dnia 19 grudnia 2023 r. dotyczącej projektu uchwały w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Torzym na lata 2024–2039 Skład Orzekający zawarł istotne zastrzeżenia. Zastrzeżenia Składu Orzekającego budzą między innymi wielkości planowane w roku 2025 w zakresie dotyczącym wzrostu o 27,58% dochodów bieżących ogółem (z kwoty w 2024 roku wynoszącej 36 442 303,66 zł do kwoty 46 495 595,75 zł w 2025 roku). Zastrzeżenia budzi również wzrost dochodów z tytułu dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące o 222,85% (z kwoty planowanej w 2024 roku wynoszącej 4 336 421,51 zł do kwoty 14 000 000 zł. w 2025 roku). Istotne zastrzeżenia Składu Orzekającego dotyczą również tego, że w latach 2025-2032 zaplanowano wydatki bieżące w kwotach niższych niż w roku 2024 natomiast w objaśnieniach przyjętych wartości do przedstawionego do zaopiniowania projektu nie uzasadniono spadku wydatków bieżących, a opisując dochody wskazano tylko, że kierowano się wskaźnikami makroekonomicznymi.

W latach 2025-2032 zaplanowano natomiast wydatki bieżące na wynagrodzenia i składki od nich naliczane w kwotach niższych niż w roku 2024 natomiast w objaśnieniach przyjętych wartości nie uzasadniono spadku tych wydatków, a opisując wydatki na wynagrodzenia i składki od nich naliczane w latach 2024-2039 wskazano w objaśnieniach, że dokonano indeksacji o wskaźniki makroekonomiczne. Indeksacja zdaniem Składu Orzekającego zakładałaby wzrosty tych wydatków a nie ich spadki.

Wieloletnia prognoza finansowa, której integralną część stanowi prognoza spłaty długu JST i informacja dotycząca spełniania relacji z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych we wszystkich latach nią objętych, jest podstawowym dokumentem, w oparciu o który oceniana jest zdolność danej jednostki do zaciągania i spłaty zobowiązań długoterminowych w kolejnych latach objętych WPF. Jednocześnie przyjęte w wieloletniej prognozie finansowej wielkości dochodów powinny być przez jednostkę samorządu terytorialnego możliwe do osiągnięcia, a wydatki powinny zabezpieczać realizację ciężących na Gminie zadań. Z uwagi na powyższe Skład Orzekający formułuje istotne zastrzeżenie do projektu uchwały budżetowej Gminy Torzym na 2024 rok, dotyczące tego, że Gmina Torzym w 2024 r. planuje nowe zobowiązanie zwrotne z tytułu kredytów i pożyczek długoterminowych na sfinansowanie w części planowanego deficytu budżetu w 2024 roku w wysokości 9 931 321,89 zł, co istotnie zwiększa kwotę długu jednostki i ma wpływ na kształtowanie się relacji z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, natomiast w objaśnieniach do wieloletniej prognozy finansowej nie odniesiono się do istotnych odchyłań planowanych wielkości oraz do metodologii prognozowania danych na kolejne lata budżetowe.

W ocenie Składu Orzekającego, założenia przyjęte w przedłożonym przez Burmistrza Gminy Torzym projekcie uchwały budżetowej na rok 2024 w korelacji z projektem uchwały w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2024–2039, pozwalają na

sformułowanie wniosku, że przy założonej realizacji planowanych wielkości w roku budżetowym 2024, jak i w następnych latach zachowane zostaną obowiązujące aktualnie przepisy prawa dotyczące uchwalania i wykonywania budżetu przy jednoczesnym jedynie uprawdopodobnionym przez Burmistrza Gminy - wskutek złożonego przez niego oświadczenia na piśmie braku zagrożenia realizacji ustawowych zadań publicznych. Skład Orzekający wskazuje jednakże na bezwzględną konieczność stałego monitorowania i bieżącej analizy sytuacji finansowej przez Organy Gminy oraz wprowadzenia istotnych realnych oszczędności w wydatkach publicznych (w tym w wydatkach bieżących) w celu efektywnej i trwałej poprawy sytuacji finansowej Gminy, jej płynności finansowej i uporządkowania gospodarki finansowej Gminy Torzym.

Wobec powyższego, Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze postanawia, jak w sentencji niniejszej uchwały.

POUCZENIE

Od niniejszej uchwały Składu Orzekającego zgodnie z art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (j.t. Dz. U. z 2023 r. poz. 1325) przysługuje odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze w terminie 14 dni od daty jej otrzymania.

Przewodniczący Składu Orzekającego
Jarosław Kotowski